

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština 13. juna 2014. god.
Br. ref.:RK639/14

РЕШЕЊЕ О НЕПРИХВАТЉИВОСТИ

у

слуčaju br. KI28/14

Подносилац

Skender Mezini i Ferbend Haxhijaj

**Ocena ustavnosti
presude Vrhovnog suda, Rev. br. 26/2012 od 16. septembra 2013. god.**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

у сastavu:

Enver Hasani, председник
Ivan Čukalović, заменик председника
Robert Carolan, судија
Altay Suroy, судија
Almiro Rodrigues, судија
Snezhana Botusharova, судија
Kadri Kryeziu, гјyqtar, i
Arta Rama-Hajrizi, судија

Подносилац захтева

1. Подносиoci захтева су g. Skender Mezini i g. Ferbend Haxhijaj (u daljem tekstu: подносиoci захтева), državlјani Republike Albanije sa prebivalištem u Draču, Republika Albanija.

Osporena odluka

2. Podnosioci zahteva osporavaju presudu Vrhovnog suda Kosova, Rev. br. 26/2012, od 16. septembra 2013. god., koju su oni primili 11. novembra 2013. god.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti presuda Opštinskog suda u Dečanima, C. br. 54/2010, od 5. februara 2010. god., i Vrhovnog suda, Rev. br. 26/2012, od 16. septembra 2013. god., u pogledu zahteva podnositelja o utvrđivanju prava svojine nad nepokretnosti na osnovu nasledstva.
4. Podnosioci takođe zahtevaju od Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud) da se "*PRIVREMENO SUSPENDUJE presuda Opštinskog suda u Dečanima C. br. 54/2009 od 05.02.2010 i da se obustavi izvršenje i otuđenje nepokretnosti na bilo koji način sve do okončanja ove parnične pravne stvari.*"

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), čl. 27. i 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilima 54, 55 i 56 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Sudom

6. Dana 10. februara 2014. god., podnosioci su podneli zahtev Sudu.
7. Dana 6. marta 2014. god., predsednik Suda je na osnovu odluke GJR. KI28/14, imenovao sudiju Arta Rama-Hajrizi za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik Suda je odlukom KSH. KI28/14, imenovao Veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Altay Suroy (predsedavajući), Snezhana Botusharova i Kadri Kryeziu.
8. Dana 25. marta 2014. god., Ustavni sud je obavestio podnositelje o registraciji zahteva i tražio od njih da kompletiraju svoj zahtev.
9. Dana 10. aprila 2014. god., podnosioci zahteva su podneli Sudu kopije osporenih presuda.
10. Dana 10. aprila 2014. god., Sud je obavestio Vrhovni sud u vezi sa zahtevom. Istog dana, Sud je tražio od Osnovnog suda u Peću, ogranku u Dečanima, da obezbedi kopiju povratnice koja pokazuje kada je podnositeljima zahteva uručena presuda Vrhovnog suda, Rev. br. 26/2012, od 16. septembra 2013. god.
11. Dana 16. aprila 2014. god., Osnovni sud u Peću, ogranku u Dečanima, dostavio je Sudu povratnicu koja pokazuje da je presuda Vrhovnog suda, Rev. br. 26/2012, od 16. septembra 2013. god., uručena podnositeljima zahteva 11. novembra 2013. god.

12. Dana 19. maja 2014. god. Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudske poslovne jedinice i predložilo Sudu u punom sastavu da proglaši zahtev neprihvativim i odbije zahtev za privremenu meru.

Pregled činjenica

13. U 2002. godini, podnosioci zahteva i drugi članovi porodice, protiv držalaca nepokretnosti u Juniku, na osnovu nasledstva su podneli tužbu Opštinskom sudu u Dečanima, tražeći utvrđivanje prava svojine nad ovim nepokretnostima.
14. Podnosioci zahteva tvrde da su sporne nepokretnosti bile vlasništvo njihovih predaka sa poreklom iz Junika.
15. Dana 8. decembra 2006. god., Opštinski sud je presudom C. br. 208/2002, utvrdio da su podnosioci zahteva i drugi tužioci, na osnovu nasledstva, vlasnici nepokretnosti i obavezao je držaoce da nepokretnosti upisane kao katastarske parcele sa odgovarajućim brojevima na osnovu posedovnog lista, predaju podnosiocima zahteva i drugim tužiocima u roku od petnaest (15) dana, nakon što presuda postane pravosnažna.
16. Zasnovano na hronologiji postupka koji se vodio nakon gore navedene presude Opštinskog suda, C. br. 208/2002, izgleda da je predmet vraćen Opštinskom sudu na ponovno razmatranje.
17. Dana 5. februara 2010. god., Opštinski sud u Dečanima je presudom C. br. 54/09, odbio tužbeni zahtev podnositelja i drugih tužilaca za utvrđivanje prava svojine nad nepokretnostima na osnovu nasledstva.
18. Opštinski sud, zasnivajući se na istorijatu Uprave za katastar, geodeziju i imovinu Dečana, kao i na oceni veštaka, utvrdio je da su preci tuženih, pravo svojine stekli na osnovu važećeg pravnog posla za sticanje prava svojine.
19. Na presudu Opštinskog suda u Dečanima, C. br. 54/09, od 5. februara 2010. god., podnosioci zahteva i drugi tužioci, izjavili su žalbu Okružnom sudske poslovne jedinice u Peću.
20. Dana 10. oktobra 2011. god., Okružni sud u Peću je presudom Ac. br. 145/10, odbio kao neosnovanu žalbu podnositelja zahteva i drugih tužilaca i potvrdio je presudu Opštinskog suda u Dečanima, C. br. 54/09, od 5. februara 2010. god.
21. Okružni sud u Peću je, takođe, utvrdio da su preci tuženih pravo svojine stekli na osnovu ugovora o kupoprodaji zaključenih u pismenoj formi i overenih u sudske poslovne jedinice, i kao rezultat održaja ovih nepokretnosti preko 20 godina, kao zakoniti držaoци, tuženi su stekli pravo svojine.
22. Na presudu Okružnog suda u Peću, podnosioci zahteva i drugi tužioci, tvrdeći bitnu povredu odredaba parničnog postupka i pogrešnu primenu materijalnog prava, izjavili su reviziju Vrhovnog suda Kosova.
23. Dana 16. septembra 2013. god., Vrhovni sud je odbio kao neosnovanu reviziju izjavljenu od strane podnositelja zahteva i drugih tužilaca.

24. Vrhovni sud je u svojoj presudi utvrdio sledeće:

[...]

„Prema oceni Vrhovnog suda Kosova, drugostepeni sud je pravilno primenio materijalno pravo, kada je odbio kao neosnovanu žalbu tužilaca i potvrdio presudu prvostepenog suda, zašta je pružio dovoljno razloga koje prihvata i ovaj sud. Nižestepeni sudovi su pravilno ocenili da su tuženi stekli pravo svojine na osnovu ugovora o kupoprodaji zaključenih u pisanom obliku, na način propisan na osnovu Zakona o prometu nepokretnosti, potpisanih od strane ugovorenih stranaka i overenih u Opštinskom sudu u Peći, koji na osnovu odredaba Zakona o prometu nepokretnosti predstavljaju pravni posao za sticanje prava svojine na osnovu člana 20. stav 1 Zakona o osnovnim svojinsko – pravnim odnosima i na osnovu člana 36. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim stvarima. Tuženi su bili i zakoniti i savesni držaoci, držeći nepokretnosti preko 20 godina, što takođe predstavlja osnov za sticanje prava svojine.

[...]

Drugostepeni sud je u svojoj presudi pružio razloge na sve ožalbene tvrdnje, uključujući i izjave svedoka, stoga Vrhovni sud Kosova ocenjuje da je neosnovana tvrdnja ponovljena u reviziji da sud nije ocenio činjenicu da su preci tužilaca kada su udaljeni sa Kosova ostavili nepokretnost na čuvanje precima tuženih.”

Navodi podnosioca

25. Podnosioci zahteva tvrde da je presuda suda povredila njihova prava garantovana Ustavom, odnosno član 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] i 32 [Pravo na Pravno Sredstvo] Ustava.

26. S tim u vezi, podnosioci zahteva tvrde sledeće:

„Između ostalog, podnosioci smatraju da im nije omogućeno da, kao naslednici prvog naslednog reda, ostvare pravo svojine na nepokretnosti svojih predaka.

To još više kad su poznate tadašnje okolnosti u kojima podnosioci zahteva nisu imali ni teoretsku mogućnost da traže ostvarivanje prava nasleđivanja u tadašnjoj postojecoj političkoj situaciji u Albaniji i bivšoj Jugoslaviji.

Pored toga, mora se istaći da su pravno neuki i bez uticaja na redovne sudove, ti građani bili izmanipulisani i prevareni.”

27. Podnosioci zahtevaju sledeće:

“[...] ukidanje pravosnažne presude Opštinskog suda u Dečanima C.br. 54/2010, kao i presude Vrhovnog suda Rev. br. 26/2012”

“PRIVREMENO SE SUSPENDUJE presuda Opštinskog suda u Dečanima C. br. 54/2009 od 05.02.2010. godine i obustavlja se izvršenje i otuđenje na

bilo koji način predmetne nepokretnosti do okončanja ove parnične pravne stvari.”

Prihvatljivost zahteva

28. Kako bi bio u mogućnosti da reši zahtev podnositelja zahteva, Sud prvo treba da ispita da li su podnosioci zahteva ispunili uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom, dalje specifikovani Zakonom i Poslovnikom o radu Suda.

29. U tom smislu, član 113. stav 7. Ustava propisuje:

“Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom.”

30. Sud takođe uzima u obzir i pravilo 36. Poslovnika, koje propisuje:

“(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve:(c) samo ako zahtev nije očigledno neosnovan.

*(2) Sud odbacuje zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi:
[...], ili*

b) da iznete činjenice ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o kršenje ustavnih prava;

[...], ili

d) da podnositelj zahteva nije u dovoljnoj meri potkrepeo svoju tvrdnju.”

31. Kao što je i gore navedeno, podnosioci zahteva tvrde da je presuda Vrhovnog suda, Rev. br. 26/2012, od 16. septembra 2013. god., povredila njihova prava garantovana članom 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] i članom 32 [Pravo na Pravno Sredstvo] Ustava.

32. S tim u vezi, podnosioci zahteva uopšte nisu objasnili kako je i zašto presuda Vrhovnog suda povredila njihova prava garantovana Ustavom.

33. Podnosioci zahtev tvrde samo *“[...] da im nije omogućeno da, kao naslednici prvog naslednog reda, ostvare pravo svojine na nepokretnosti svojih predaka. [...] da su pravno neuki i bez uticaja na redovne sudove, ti građani bili izmanipulisani i prevareni.”*

34. U tom smislu, Ustavni sud ponavlja da prema Ustavu, nije njegova dužnost da postupa kao sud četvrtog stepena u pogledu odluka donetih od strane redovnih sudova. Uloga redovnih sudova je da tumače i primenjuju relevantna pravila procesnog i materijalnog prava (Vidi, *mutatis mutandis, Garcia Ruiz protiv Španije*, br. 30544/96, ESLJP, presuda od 21. januara 1999. god.; vidi takođe slučaj KI70/11, podnositelj zahteva *Faik Hima, Magbule Hima i Bestar Hima*, rešenje o neprihvatljivosti od 16. decembra 2011. god.).

35. Ustavni sud može samo da razmatra da li su dokazi izneti na pravilan način i da li su postupci uopšte, gledano u njihovoj celini, sprovedeni na takav način da su podnosioci zahteva dobili pravično suđenje (Vidi, između ostalih izvora, slučaj

Edwards protiv Ujedinjenog Kraljevstva, br. 13071/87, izveštaj Evropske komisije za ljudska prava usvojen 10. jula 1991. god.).

36. Na osnovu spisa predmeta, Sud primećuje da je obrazloženje dato u presudi Vrhovnog suda jasno i nakon razmatranja svih postupaka, Sud je, takođe, našao da postupci u redovnim sudovima nisu bili nepravični ili proizvoljni (Vidi, *mutatis mutandis, Shub protiv Litvanije*, br. 17064/06, odluka ESLJP od 30. juna 2009. god.).
37. Štaviše, Vrhovni sud je u svojoj presudi našao „[...] Prema oceni Vrhovnog suda Kosova, drugostepeni sud je pravilno primenio materijalno pravo, kada je odbio kao neosnovanu žalbu tužilaca i potvrdio presudu prvostepenog suda, zašta je pružio dovoljno razloga koje prihvata i ovaj sud. Nižestepeni sudovi su pravilno ocenili da su tuženi stekli pravo svojine na osnovu ugovora o kupoprodaji zaključenih u pisanom obliku, na način propisan na osnovu Zakona o prometu nepokretnosti [...].“
38. Iz gore navedenih razloga, Sud smatra da činjenice iznete od strane podnositelja zahteva ni na jedan način ne opravdavaju njihovu tvrdnju o povredi ustavnih prava i podnosioci zahteva nisu na dovoljan način dokazali kako je i zašto presuda Vrhovnog suda povredila njihova prava garantovana Ustavom.

Zahtev za privremenu meru

39. Kao i što je gore navedeno, podnosioci zahteva takođe zahtevaju od Suda „*PRIVREMENO SE SUSPENDUJE presuda Opštinskog suda u Dečanima C. br. 54/2009 od 05.02.2010. godine i obustavlja se izvršenje i otuđenje na bilo koji način predmetne nepokretnosti do okončanja ove parnične pravne stvari*“
40. Podnosioci zahteva nisu podneli neki argumenat niti dostavili dokaze zašto i kako bi privremena mera bila neophodna.
41. Da bi Sud uvodio privremenu meru, shodno pravilu 55 (4) Poslovnika o radu, koje predviđa da:

“(a) je strana koja zahteva uvođenje privremenih mera pokazala prima facie slučaj o merodavnosti predmeta i, ukoliko prihvatljivost još uvek nije utvrđena, prima facie slučaj o prihvatljivosti predmeta;
(b) je strana koja zahteva uvođenje privremenih mera je dokazala da će pretrpeti nepopravljivu štetu ukoliko se ne dozvoli privremena mera; ili
(...)

Ukoliko strana koja zahteva privremene mere nije pokazala potrebne prikaze, Veće za razmatranje treba da preporuči odbijanje zahteva.“
42. Kao što je gore navedeno, zahtev je neprihvatljiv i, iz tog razloga, nema *prima facie* slučaj za uvođenje privremene mere. Prema tome, zahtev za privremenu meru treba odbaciti.

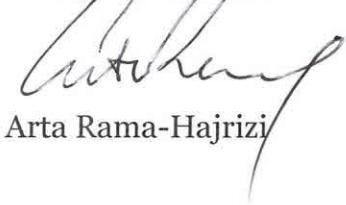
IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud u skladu sa članom 27. Zakona i pravilima 36. (2) b) i d) i 55 (4) i 56 (2) Poslovnika o radu, dana 13. juna 2014. god., jednoglasno:

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA ODBIJE zahtev za privremenu meru;
- III. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;
- IV. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona;
- V. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Arta Rama-Hajrizi

Predsednik Ustavnog suda

Prof. dr Enver Hasani

